

www.meijaard.com

Theorie en praktijk

Innovatiebeleid, innovatieprikkelers en innovatierealisatie

dr. Joris Meijaard, owner Meijaard Innovation Realization bv

Inhoud

- Over mezelf
- Innovatiebeleid: theorie vs. praktijk
- Innovatieprikkel: theorie vs. praktijk
- Innovatierealizatie: theorie vs. praktijk
- Ontwijk de 100 slappe smoezen

www.meijaard.com

Over Joris Meijaard

- Master Econometrie (1993) , PhD R&D management in NL en VS (1998)
- Senior onderzoeker / MT-lid: beleidsonderzoek bij EIM en Panteia: thema's: Ondernemerschap en Innovatie (2000-2009)
- Associate Professor Innovation Management RSM (2000-2009)
- Directeur en medeoprichter HOPE bv (Holland Program on Entrepreneurship), Erasmus, TU Delft, Universiteit Leiden
- Nu: onafhankelijk bureau voor bedrijfs- en beleidsinnovatie

www.meijaard.com

Innovatiebeleid

Innovatiebeleid (theorie)

- Doelgericht: benoem vooraf heldere doelstellingen (*specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden*)
- Doeltreffend: toon aan en test dat maatregelen doeltreffend *kunnen* zijn (ex ante) en toets of ze dat ook daadwerkelijk zijn (ad interim en ex post)
- Doelmatig: toon aan en monitor dat de inspanningen doelmatig gebeuren

Rapport Rekenkamer

- Publicatie eergisteren
- Meerwaarde innovatiebeleid m.u.v. WBSO is nauwelijks aan te tonen
- Vooral dus een ontwerpfout, ook bij het nieuwe beleid!!!:

veel te weinig aandacht vooraf voor meetbaar maken doelen,
doelgerichtheid, doeltreffendheid en doelmatigheid

Innovatiebeleid (praktijk)

- Doelgericht: Er wordt geen tijd genomen doelstellingen SMART te maken (micro-meso-macro)
- Doeltreffend: er wordt vooraf niet voldoende nagedacht en getest en pas achteraf blijken resultaten dan (veel te) moeilijk meetbaar
- Doelmatig: vaak valt ook over de (relatieve) doelmatigheid puntje bij paaltje weinig zinvols te zeggen, vooral omdat ex ante de logica op microniveau NIET voldoende expliciet is gemaakt

www.meijaard.com

Innovatieprikkel

Innovatieprikkel (theorie)

- 'innovation is all about incentives'
- Innovatiemanagement en –beleid is 'lastig' terrein: er zijn allerlei risico's om 'natuurlijke' prikkels te verstoren en 'verkeerde' prikkels toe te voegen zodat er averechtse en onbedoelde gevolgen zijn
- Prikkels
  - Innovatie-bedrijf: continuïteit, winstgevendheid, strategische voorkeuren
  - Innovatie-mensen: plezier, eergevoel, trots, zelfontplooiing
  - Innovatie-omgeving: sterktes, zwaktes, kansen, bedreigingen

Innovatieprikkel (praktijk)

- Alleen bedrijven met goede arbeidsdeling kunnen mensen afschermen opdat het bedrijf als geheel zonder al te veel verstoring tegelijkertijd (a) vernieuwend, (b) productief en (c) conformerend handelen.
- Vernieuwend: (1) vrijheid om te denken in kansen, (2) kennis om kansen op waarde te kunnen schatten, (3) doelgericht en doeltreffend binnen de (omgeving van) het bedrijf
- Productief: (1) helderheid: denken in efficiency, (2) procedures optimaliseren, (3) doelmatig en doeltreffend
- Conformerend: overheidsregelingen leiden veelal tot conformerend gedrag: op zoek naar het extra geld, administratief en in essentie (ook) contraproductief voor innovativiteit

www.meijaard.com

Innovatierealisatie

Innovatierealizatie (theorie)

- Kansen herkennen ('opportunity spotting')
- Rekenen/testen/plannen ('uncertainty reduction')
- Waar maken ('realization')

Innovatierealisatie (praktijk)

- Planmatig is bijna inherent niet baanbrekend
- Tenzij omlijst door prikkels om juist spinoffs van planmatige trajecten en zijdelingse resultaten / kansen te herkennen, testen en waar te maken
- Het lokale innovatiesysteem in en rond het bedrijf is cruciaal
- Moderne technologie maakt het mogelijk exploitatie en exploratie te combineren, zeker als je slim automatiseert (productivity apps) en functies scheidt
- Uitmelken mogelijkheden en toch steeds weer open staan voor nieuwe markten / nieuwe klanten kan slim worden gecombineerd

www.meijaard.com

Algemeen...

www.meijaard.com

Daadkracht

- Innoveren is een kwestie van DOEN
- Kansen herkennen is leuk, maar pas het waarmaken telt
- Follow up is het allerbelangrijkste

1000 slappe smoezen

- Ik heb geen tijd
- Ik heb geen geld
- het is te vroeg
- het is te laat
- Ik ben niet handig om het erdoor te krijgen
- Ik kan niet presenteren
- Er is niet genoeg informatie
- Iemand anders zal met de eer gaan strijken
- Er komt een recessie
- Ik kan niet zo goed tegen onzekerheid
- Het is niet mijn taak
- Dat heeft iemand vast al geprobeerd
- We kunnen het toch niet waarmaken
- De zomer komt eraan
- Deze luxe kunnen we ons nu niet permitteren
- etcetera etcera etcera

Innoveren: vooral kwestie van doen

- Beleid: zorg dat 'doen' wordt geprikkeld (denk: WBSO)
- Prikkels: maak relatieve kosten lager en maak kansen op ontmoetingen groter, maar laat verder vooral een zo *vrij mogelijk* beloop
- Realisatie: resultaatgerichte cycli: herkennen -> toetsen -> waarmaken
- Cruciaal: efficiency-gericht innoveren en marktgericht innoveren parallel houden, niet mengen wel kruisbestuiven